

Banestien

– Haderslevs supercykelsti

Haderslevs supercykelsti er etableret på det gamle kulturarvsspor "kleinbanen" gennem Haderslev. Det nedlagte jernbanetracé har fået nyt liv og har givet mulighed for at etablere en bred sti i eget tracé. Stien binder bymidten sammen med den nye havnebydel, som gennem de seneste cirka 15 år er ændret fra industrihavn til et rekreativt byområde. Der er med stien skabt en to kilometer lang øst-vest-gående stiforbindelse gennem Haderslev.

**AF MAIKEN
HENNINGSEN**
Haderslev Kommune
Anlæg og Ejendomme
maik@haderslev.dk

Baggrund

Det nedlagte jernbanetracé efterlod en bred og oplejet korridor tværs gennem Haderslev, mens byen savnede en mere direkte, sikker og fremkommelig stiforbindelse mellem Østbyen, det nye havneområde, bymidten og Vestbyen. Behovet for en stiforbindelse blev øget i takt med de mange nye trafikskabende arbejdspladser og aktiviteter i den nye havnebydel. Første del af stien gennem den nye havnebydel blev anlagt i forbindelse med ombygningen af havneområdet i 2013/2014.

I december 2014 opnåede det videre forløb af stien tilsagn om et tilskud på 40 % fra statens pulje til "supercykelstier og cykelparkering". Det blev startskuddet til etableringen af stiens videre forløb.

Projektet

Haderslevs supercykelsti er etableret på det gamle kulturarvsspor "kleinbanen" gennem byen fra den nye havnebydel via byudviklingsområdet Jomfrustien og midtbyen frem til Haderslev vest. Stien har en længde på to kilometer.

Banestiens forløb gennem Haderslev.

Banestien gennem Jomfrustiområdet mod havnen.

Stien er etableret i flere etaper. I 2013/2014 blev der etableret sti langs Christian X's Vej frem til Vinkelvej i forbindelse med byudviklingsprojektet i den nye havnebydel. Her er stien etableret som en dobbeltrettet cykelsti i 2,5 meters bredde samt med et fortov på 2,0 meter.

I 2016 blev første del af supercykelstiprojektet anlagt fra Vinkelvej til Lindedal efter et stort ønske fra boligafdelingen Søslangen ved Haderslev havn. Her er stien anlagt som dobbeltrettet cykelsti i 4,0 meters bredde. I 2017 blev anden etape af supercykelstiprojektet udført fra Lindedal til Nørregade. Her er stien også etableret som dobbeltrettet cykelsti i 4,0 meters bredde, dog kun i 3,0 meters bredde fra Teaterstien til Nørregade, da der her også skulle være plads til et fortov på 1,6 meter.

I 2019 og 2020 blev stien forlænget fra Nørregade til Simmerstedvej, hvor stien er etableret som en dobbeltrettet cykelsti i 2,5 meters bredde samt med 1,5 meters fortovsareal i OB.

De få steder, hvor stien krydser veje, er der sket ombygninger i form af støtteheller, forsætninger og ved Bredgade er stiens krydsning indarbejdet i det eksisterende signalanlæg, så cyklisterne har fået egen fase. Der er flere steder åbnet op for passage på tværs af Banestien og smalle passager med stibomme, som var svære at passere, er udskiftet med pullerter, så bilkørsel på tværs fortsat forhindres. Stien er på bedste vis anlagt i sammenhæng med de omkringliggende områder. Der er etableret opholdsarealer langs stien samt plantet træer, græsser og stauder på en del af stiens sidearealer.

Nær centrum mellem Laurids Skaus Gade og Filosofgang var der en viadukt under det tidligere banelegeme. Stien under vi-

Før-billede af banestien gennem Jomfrustiområdet.

Før-billede af viadukt under banen fra Laurids Skaus Gade.

adukten var den eneste eksisterende forbindelse på tværs af banen mellem Bredgade og Nørregade fra den nordlige del af Haderslev til centrum. Tunnellen var mørk og utryk at færdes i om aftenen/natten, og den var ikke tilgængelig for alle, da der var trapper på en del af strækningen. Tunnellen er blevet lukket og stien er tilsluttet Banestien i niveau, hvorved der er skabt en mere tilgængelig stiforbindelse mellem den nordlige del af Haderslev og centrum. »

Efter-billede af stien fra Laurids Skaus Gades tilslutning til Banestien.

Efter-billede af stien fra Laurids Skaus Gades tilslutning til Banestien.

Der er med projektet skabt en hurtig, sikker og spændende cykelrute, som styrker forbindelsen mellem centrale dele af byen samtidigt med, at den medvirker til at fremme pendling på cykel over længere afstande. Det gamle jernbanetracé gennem Haderslev var oplagt at udnytte som korridor for supercykelstien, og det har fået nyt liv og funktion. Netop det, at der

var et gammelt jernbanetracé, har gjort det muligt at etablere en bred sti i eget tracé gennem midtbyen og ud til havnen, hvor fremkommeligheden for cyklisterne er prioriteret.

Stien har gjort det mere attraktivt at bevæge sig gennem Haderslev - ikke mindst for byens børn, der har fået en mere sikker rute. Ikke kun fordi stien er

”

De få steder, hvor stien krydser veje, er der sket ombygninger i form af støtteheller, forsætninger og ved Bredgade er stiens krydsning indarbejdet i det eksisterende signalanlæg, så cyklisterne har fået egen fase.

trukket væk fra trafikken, men også fordi de undgår smalle gader med mange parkerede biler. Den er blevet taget positivt imod og anvendes flittigt af både cyklister og fodgængere til gå-, løbe- og vandreture. Banestien har skabt en mere direkte forbindelse gennem byen, den har gjort området mere tilgængeligt samt skabt masser af liv i området.

Hvor banen tidligere har virket som en barriere mellem nord og syd, så har Banestien bundet byen sammen og skabt flere og bedre sammenhænge mellem nord og syd. I stiens østlige ende forbindes den til eksisterende stier mod Haderslevs østlige del. I stiens vestlige ende forbindes den til eksisterende stier mod Hammelev og Vojens.

Banestiens brugere kan gennem stiens forløb fornemme jernbanefortiden, mens de går, løber eller cykler gennem byen. Dermed er stien med til at bevare kulturhistorien om kleinbanen.

Byudvikling i Haderslev

I Haderslev har man over de seneste 15 år arbejdet med udvikling og omdannelse af havnen i Haderslev - fra en traditionel industrihavn til en ny havnebydel. Området er en spændende og levende bydel, som ligger tæt på den historiske bymidte. Havneområdet indeholder både attraktive beboelsesejendomme, store arbejdspladser, herunder fra foråret 2021 også

Banestien ved et af opholdsarealerne med kampagneskilt.

Haderslev Rådhus samt anlæg til byidræt, herunder blandt andet StreetDome.

Stien løber gennem byudviklingsområdet Jomfrustien, som de kommende år står over for en gennemgribende udvikling. Projektet skal håndtere en klimaudfordring, samtidigt med at området og byen skal have et løft, så det skaber øget bosætning, vækst og flere arbejdspladser. Projektet skal sammen med Banestien

binde byen sammen, så Haderslev bliver en mere attraktiv by for borgere og virksomheder.

Banen og kulturhistorien

Haderslevbanen, jernbanen mellem Vojens og Haderslev vest, blev åbnet i 1866. I 1899 blev strækningen forlænget gennem byen frem til Haderslev Havn til de smalsporede oplandsbaner "Kleinbaner".

Fra 1934-1950 havde Haderslevbanen endestation for persontrafikken i centrum ved Jomfrustien, hvorefter Haderslev Bystation flyttede til Nørregade. I 1974 opførte persontrafikken (officielt nedlagt i 1978), og godstrafikken blev nedlagt i 1999.

Veteranbanen Haderslev Vojens har kørt med veteran tog mellem Vojens og Haderslev siden 2011. I december 2018 kørte veteran toget for sidste gang gennem Haderslev by med endestation ved Haderslev Bystation. Siden 2019 har veteran toget haft endestation ved Haderslev V.

Kampagne

For at øge kendskabet til og brugen af Banestien, så er der udarbejdet en outdoor kampagne, der byder alle "Velkommen på Banestien". Kampagnen har haft fokus på at skabe et enkelt budskab, som taler til en bred målgruppe, og som rent visuelt har et tilpas markant udtryk. Det grafiske element i designet er både en stilistisk fortolkning af en sti samt en visualisering af bevægelse. Tekstkonceptet aktiverer et velkendt udtryk i folkemunde, hvor der er leget med dualiteten mellem "den lange bane" som et ordsprog knyttet til det langsigtede og som synonym for Banestien. ●

UDSTYR TIL SUPERCYKELSTIER

- CYKELPUMPER
- CYKELVÆRKTØJ
- VANDTÅGEBRUSER
- DRIKKEVANDSFONTÆNER

AccessRec DK - Marselisborg Allé 20 - 8000 Aarhus - 53 80 59 16 - mail@accessrec.dk - www.accessrec.dk